

Lelija Sočanac
Zavod za lingvistička istraživanja HAZU, Zagreb

PRIMARNA ADAPTACIJA ANGLICIZAMA U TALIJANSKOME JEZIKU NA SEMANTIČKOJ RAZINI

U članku će se primijeniti principi teorije jezika u kontaktu R. Filipovića u analizi promjena značenja do kojih dolazi u fazi primarne adaptacije anglicizama u talijanskome jeziku. Analiza je provedena na korpusu od oko 2000 anglicizama prikupljenih tijekom rada na projektu *Jezični dodiri u neposrednom i posrednom posuđivanju*.

1. Uvod

Talijanski jezik, kao i većina ostalih europskih jezika, u posljednjih je pedesetak godina pod vrlo jakim utjecajem engleskog jezika, što se očituje u znatnom broju anglicizama. Bilo bi gotovo nemoguće nabrojiti sva značenjska polja kojima te posuđenice pripadaju, a kreću se u širokome rasponu od filma, glazbe mode i sporta do znanosti i tehnologije. U ovom ćemo članku analizirati promjene značenja do kojih dolazi u fazi primarne adaptacije.

2. Teorija

U procesu jezičnog posuđivanja dolazi do različitih promjena značenja. Prema teoriji jezika u kontaktu Rudolfa Filipovića, te se promjene dijele prema stupnju adaptacije u primarne i sekundarne. Fazi primarne semantičke adaptacije pripada nulta ekstenzija, te suženje značenja u broju i polju. U fazi sekundarne adaptacije dolazi do proširenja značenja u broju i polju, pri čemu posuđenice dobivaju nova značenja koja nisu imala u jeziku davaocu. Toj fazi pripadaju i promjene značenja

kao što su elipsa, metafora, metonimija i pejorizacija. Dok sve posuđenice ulaze u fazu primarne adaptacije, o sekundarnim promjenama značenja može se govoriti kod manjeg broja posuđenica, i to uglavnom onih koje su ušle u širu uporabu.

3. Nulta semantička ekstenzija

Nulta se semantička ekstenzija javlja kada značenje replike u potpunosti odgovara značenju modela. To je najčešće slučaj kada model ima samo jedno ili vrlo malen broj srodnih značenja od kojih se sva prenose u jezik primalac. Prema semantičkim poljima pokušat ćemo podijeliti primjere ovoga tipa ekstenzije na sljedeći način:

angloamerička kultura i civilizacija: *bobby, CIA, City, Cockney, Far West, F.B.I., Foreign Office, Ira, Irangate, Nasa, Nato, panamericanismo, Rotary club, tory, Union Jack, wasp*

arhitektura, urbanizam: *interior design, veranda, zoning*

astronomija: *pulsar, quasar*

biljke: *cultivar, sequoia, shea, wellingtonia*

film, kazalište, televizija, video: *BBC, drive-in, entertainer, fading, happening, mass media, mixing, music-hall, pay-tv, prime time, quiz, show business, show-girl, situation comedy, soap opera, superstar, talk show, technicolor, teletext, thriller, twirling, video, video cassetta, videodisco, vidicon*

filozofija, religija: *agnosticismo, behaviorismo, lochismo, metodismo, mormone, nonconformismo, panteismo, presbiterianesimo, puritanesimo, quaccherismo, revivalismo, totemismo, utopista*

fotografija: *microfilm, multiflash, photoflood, polaroid, reflex (camera)*

glazba: *acid music, be bop, bluesman, boogie, compact disc, cool jazz, crooner, dee jay, disc-jockey, disco, discoteca, dixieland, easy listening, folk music, free jazz, funk, gospel, hard bop, hard rock, high fidelity, honkytonk, hot jazz, house music, jam session, jazz band, jazzman, Lp, mainstream, new wave, punk rock, rock, rockabilly, reggae, rhythm and blues, riff, soul music, woofers, work song*

gospodarstvo: *antitrust, bullionismo, capital gain, capital loss, cash and carry, cash flow, credit crunch, eurobond, eurodollar, export, fordismo, fringe benefit, full employment, full time (job), holding (company), hot money, investment bank, joint venture, junk bond, Keynesiano, lease-back, lifo, mail order, malthusianismo, manageriale, merchandising, merchant bank, mismatching, navicert, New Deal, packaging, part-time (job), petrodollar, sponsorizzare, stock option, take-over, traveller's cheque, venture capital*

igre: *frisbee, mah-jong, Monopoli, puzzle, skate-board, skeet, videogame, yo-yo*

industrija, tehnologija: *cracking, depressurizzazione, high-tech/high technology, hydrofining, hydroforming, industrial design, multiplexing, pelletizzare, plat-*

- forming, pressurizzazione, reforming, vulcanizzare*
- izdavaštvo, tisak, novinarstvo: *(comic) strip, copyright, cover-story, fanzine, fo-to-strip, free-lance, flip-book, graphic design, hard cover, linotype, neusma-gazine, paperback, publishing*
- jelo i piće: *brandy, burger, cheeseburger, chewing gum, club sandwich, Coca-Cola, cornflakes, golden delicious, delicious, fast food, gin-fizz, hot dog, Irish coffee, ketchup, kiwi, long drink, martini, parboiled (rice), plum-cake, roast beef, scotch, soft drink*
- kartaške igre: *bridge, full (house/hand), poker, whist*
- književnost: *imagismo, limerick, science fiction, wellerismo*
- kozmetika: *after-shave, deodorante, eye-liner, face-lifting, lipstick, shampooing, vanity-case*
- likovna umjetnost: *action painting, body art, dammar, dripping (> drip painting), minimalismo, op art/optical art, pop art*
- materijali, metali, minerali: *gutta-perca, geyselite, lawsonite, lewisite, palladio, permalloy, plexiglas, polyestere, polyetilene, portland (cement), powellite, pud-dinga (pudding stone), PVC, sheffield (plate), silverplate, stroncio, teflon, whewellite*
- medicina: *adrenalina, Aids, delirium tremens, DNA, eutenica, gene, imprinting, IUD, Pap-test, rachitismo, REM, rickettsia, rickettsiosis, salmonella, shockte-rapia, sprue, streptomycin, vitamina, vitaminizzare*
- mjerne jedinice, novac: *British thermal unit, ecu, faraday, gilbert, kelvin, eV (keV, MeV), bit (megabit), byte (kilobyte, megabyte, gigabyte), watt (kilowatt, megawatt), maxell, neper, newton, parsec, rand, rutherford*
- obrazovanje: *teach-in, tutorial, visiting professor*
- odjeća, moda: *bermuda, bikini, body, burberry, cardigan, hot pants, kilt, maxi, money belt, nude look, pullover, raglan sleeve, sportswear, twin-set, ulster, underwear, unisex*
- ples: *break-dance, charleston, hully-gully, modern dance, slow (foxtrot), square dance, tap-dance*
- pravo, politika: *affidavit, apartheid, cartismo, deterrente, fabianismo, fifty-fifty, laburismo, lobbista, luddismo, maccartismo, parlamentarismo, unionismo*
- prirodne znanosti: *deionizzazione, Doppler (effect), elettrodo, elettrone, fallout, ionizzazione, isotopo, fasore, fish eye (lens), meltdown, neutrone, quark*
- računalna tehnologija: *bit, bug, byte, chip, computer game, computer graphics, computerizzazione, computerizzare, cursor, emulatore, file, floppy disk, flow chart, gigabyte, hacker, hard disk, input, mainframe, microchip, microcom-puter, microprocessor, minicomputer, modem, off line, on line, overlay, PC, personal computer, pixel, processore, RAM, random (access memory), ROM, scanner, software, spreadsheet, supercomputer, time sharing, word proces-sing, word processor*
- sport: *aerobica, body-building, cheerleader, cross-country, curling, dragster,*

fosbury (flop), freestyle, go-kart, green keeper, jab, jogging, judo, jujitsu, karting, minigolf, motocross, oaks, orienteering, over(arm), ping-pong, play-maker, pole position, punching bag, punching ball, putt, putter, quarterback, rugby, ski-bob, snowboard, sportsman, sprinter, surfboard, surf-casting, tap-in, telemark, tie-break, time out, top weight, uppercut, volleyball, water polo, welter, windsurfing, yachting

suvremeni život: *fan, fan club, free rider, gay, ghost writer, gangsterismo, garden-party, globe-trotter, graffiti, Guinness (book of records), hijacking, hippy, identikit, jet set, juke box, kidnapping, know-how, Lsd, macrobiotica, overdose, playgirl, psichedelico, ramboismo, rasta, rave, sessismo, sex symbol, sit in, skinhead, smart set, snobbismo, status symbol, suffragismo, teddy boy, trendy, vip, yuppie*

svemirska istraživanja: *count-down, skylab, space lab, space shuttle, Ufo*

tkanine: *cachemire, Harris tweed, lastex, melton, orlon, popeline, shantung, su-rah, tartan, terilene*

transport, prijevozna sredstva: *business class, economy class, ferry-boat, fly and drive, flyby, greyhound (bus), hard top, hovercraft, jet liner, jumbo-jet, ketch, Land Rover, minibus, motor home, motorsailer, motorscooter, open ticket, overbooking, overdrive, roll-bar, ro-ro ship, ski-lift, sleeping car, sloop, snipe, spider, spinnaker, tilbury, trolleybus*

trgovina, ugostiteljstvo: *department store, duty-free shop, garden center, motel, reception room, roof garden, self-service, sex shop, shopping center, supermarket, takeaway, tea room*

uređaji, strojevi: *daylight (lamp), flight-recorder, flip-flop, franklin (stove), intercooler, klystron, laser, LED, lie detector, maser, microphone, multiplexer, periscopio, radar, sensore, sonar, spidometro, stereoscopio, telefacsimile, transistor, transponder, tweeter, vocoder, velocimetro, ventilatore, walkie-talkie, walkman, woofer*

vojska, naoružanje: *cruise (missile), lyddite, mine detector, napalm, R.A.F., sten, task force, think tank*

zanimanja: *account executive, art director, baby-sitter, businessman, call-girl, cartoonist, co-maker, copywriter, credit manager, detective, fashion designer, hair stylist, industrial designer, merchandiser, press agent, sales engineer, salesman, stenografo, stripteaser, stuntman, talent-scout, ufologo*

životinje: *Airdale terrier, boxer, chow chow, cocker spaniel, dinosauro, foxhound, fox-terrier, golden retriever, halibut, krill, lemming, taguan, termite, vanessa, yak, yorkshire terrier*

ostalo: *bye-bye, DDT, feed-back, lasso, mayday, night-and-day, non-stop, off limits, OK, optional, overfishing, oversize, pariah, permafrost, photofit, pinyin, SOS, teenager, tepee, thermos, underground, up-to-date, vamp, virginia, volapuck, waterloo, weekend, yesman, yobbo*

2. Suženje značenja

U većini slučajeva, u procesu jezičnog posuđivanja dolazi do suženja značenja. To je osobito često kada se radi o anglicizmima, budući da engleske riječi uglavnom imaju veći broj značenja, dok u jezik primalac ulaze samo neka. Do suženja značenja može doći u broju ili polju.

Broj značenja modela uglavnom je preuzet iz trećeg izdanja Websterovog rječnika, ili iz drugih izvora koji su navedeni u zagradama uz broj značenja modela.

2.1. Suženje značenja u broju

Većina posuđenica preuzima jedno od značenja modela, no ima slučajeva kada se preuzima i više značenja. Ovdje ćemo navesti samo neke od mnogobrojnih primjera koji se nalaze u našem korpusu.

E. *boom* ima 2 osnovna značenja koja se dijele na 4 uža značenjska polja. U talijanskom je preuzeto značenje (=2.c): 'iznenađujuće dobri rezultati u gospodarstvu i porast proizvodnje'.

Mentre Roma e Milano hanno sfruttato la chance del boom del terziario e le loro relazioni internazionali, quelle di seconda schiera sono rimaste a metà del guado. (Panorama XXIX, br. 1321, str. 33)

Kao i u hrvatskom, u fazi sekundarne adaptacije došlo je do proširenja u polju, te je riječ dobila i značenje 'nagla i često neočekivana popularnost'.

Per ripetere il boom scüstico dei primi anni Settanta... (Espresso, XXXVI, br. 30, str. 38)

Ma il vero boom di questo periodo è il tennis femminile. (Europeo, 27.9.1991, str. 128)

E. *broker* ima 3 osnovna značenja koja se dijele na 8 užih značenjskih polja. U talijanskom, kao i hrvatskom, preuzeto je značenje (=1.b) 'agent, posrednik u kupoprodaji imovine ili dionica'

Nessuno si è mai chiesto perchè Drogoul pagasse tutti questi soldi alla Morgan ... né perchè Atlanta pagasse favolose commissioni a quattro broker (cioè gli intermediari che raccoglievano i finanziamenti destinati al governo di Bagdad... (L'Espresso, XXXVI, br. 50, str. 184)

E. *college* ima 10 širih i 18 užih značenja, od kojih je u talijanski, kao i u većinu europskih jezika, ušlo samo jedno (= 3.): 'engleska i američka visokoškolska ustanova'. Ostala značenja, kao npr. 'skup svećenika koji žive u zajednici', 'društvo, skup, klub', 'udruženje osoba koje imaju zajednički cilj i dužnosti', itd. nisu preuzeta. Preuzeto značenje možemo ilustrirati sljedećim primjerom:

L'ignoranza della matematica affligge un po' tutte le scuole, di ogni ordine

e grado, ma negli Stati Uniti, paese particolarmente devoto alla scienza e alla tecnologia, le cattive prestazioni degli studenti che escono dai college e persino dalle università rappresentano un cruccio particolare. (Espresso, XXXVI, br. 50, str. 167)

E. *cowboy* ima 5 osnovnih i 8 užih značenja, od kojih je preuzeto samo jedno (= 3.a) koje je, kao i u drugim europskim jezicima, vezano prvenstveno uz junake filmova o Divljem zapadu:

In parte concordo con la spiegazione convenzionale: e l'eredità della cultura della frontiera, del cowboy con la pistola alla cintola. (Europeo, 27.9.1991, str. 50)

E. *fantasy* od značenja navedenih u *Longman Dictionary of English Language and Culture* u talijanski ulazi samo u značenju 'film ili knjiga fantastičnog sadržaja, s elementima viteškog romana, nordijskih saga, bajke i mita'.

Il libro è un buon miscuglio di pane, amore e fantasy, insaporito dagli ingredienti del romanzo storico tipo Sinuhe l'Egiziano. (Panorama, XXIX, br.1321, str. 108)

E. *freak* u Longmanovu rječniku ima 5 značenja od kojih je preuzeto samo značenje (=2.): 'osoba čudna ponašanja, zamisli ili izgleda'. U talijanskom je riječ bila vrlo raširena u 70-im godinama i označavala je gradsku mladež koja se ekstravagantno odijevala i individualističkim i antikonformističkim ponašanjem dovođila u pitanje postojeći društveni sistem.

... due freaks psicopatici scalpano le vittime... (Europeo, 27.9.1991, str. 106)

E. *game* ima 4 osnovna i 12 užih značenja. U talijanskom, kao i hrvatskom, preuzeto je značenje (= 3.a(2)) 'jedno kolo igre u tenisu'.

... ha perso i successivi cinque game facendosi strappare addirittura un servizio (Corriere della sera, 116, br. 99, str. 29).

E. *green* ima 9 širih i 17 užih značenja, od kojih je u talijanski preuzeto jedno (=4.c) 'teren za golf'.

Stessi prezzi, anche al Riviera golf, a pochi km da Cannes verso l'Estere, nel green disegnato da Robert Trent Jones senior. (Corriere della sera, 116, br. 99, str. 17)

E. *in* kao pridjev ima 15 osnovnih značenja, od kojih je preuzeto jedno (= 6.-Lg) 'biti u modi'.

Una snobberia di massa che ignora sdegnosamente non solo i locali più pubblicizzati e »in« e »top«, ma che dribbla in maniera sprezzante le campagne promozionali più insistenti e dichiaratamente per giovani. (Espresso, XXXVI, br. 30, str. 60)

E. *live* ima 11 osnovnih i 21 šire značenje, od kojih je preuzeto jedno (=11.a):

'koji se odnosi na izravan prijenos' na televiziji ili radiju, ili na predstavi, susret i sl. 'u živo'.

È uno spettacolo fuori programma, decisamente »live«, che diverte dotti cinefili... (Europeo, 27.9.1991, str. 96)

E. *melting pot* ima 4 osnovna i 5 užih značenja, od kojih je u talijanski, kao i u hrvatski, preuzeto samo jedno (= 2.a): 'zemlja u kojoj se asimiliraju doseljenici različitih nacionalnosti i kultura (osobito SAD)'.

Già, si deve proprio dire i »suoi« Stati Uniti: lì vive Furio Colombo, in un melting pot di culture e di razze... (Espresso, XXXVI, br. 30, str. 107)

E. *network* ima 5 osnovnih i 6 užih značenja, od kojih je preuzeto jedno (= 5.b) 'televizijska ili radio-mreža'.

La guerra, al momento, l'ha vinta il network CNN... (Gioia, LIV, br. 6, str. 10)

E. *out* ima 23 osnovna i 25 užih značenja. Preuzeto je značenje (= 10.c-Lg) 'koji više nije u modi, koji nije aktualan'. Često se koristi kao suprotnost prilogu *in*:

Anche nel gioco dell'arte rientra quindi ciò che è »in« e ciò che è »out«, ciò che fa status e ciò che non lo fa. (Gioia, LIV, br. 9, str. 22)

E. *revival* ima 3 osnovna i 8 užih značenja, od kojih je preuzeto jedno (= 1.a): 'obnovljeno zanimanje za nešto (vrstu glazbe, umjetnosti, stila itd.)'.

È sull'onda del revival degli anni Sessanta la moda ispirata allo stile lingerie. (Panorama, XXIX, br. 1321, str. 172)

E. *scoop* ima 7 osnovnih i 22 uža značenja. U talijanskom su preuzeta dva značenja (= 6.a, 6.b): 'Vrlo aktualna informacija; ekskluzivni novinski izvještaj objavljen prije nego su to uspjeli učiniti konkurentski listovi'.

... non a caso, lo scoop del Watergate, il più famoso della bisecolare vicenda degli Stati Uniti, avvenne nel '72. (Repubblica, 16, br. 69, str. 16)

E. *showdown* ima 2 osnovna i 3 uža značenja. Preuzeto je značenje (= 2.) 'konačni obračun'.

L'assemblea potrebbe invece infuocarsi, e arrivare quindi a uno showdown dagli effetti imprevedibili... (Piccolo, 110, br. 52, str. 20)

E. *sucker* ima 6 osnovnih i 21 uže značenje. Preuzet je u značenju (= 6.a(1)): 'lakovjerna osoba; osoba koju je lako prevariti'.

... gli investitori si possono suddividere in due categorie: »smart money« e »suckers«, le chiamano gli americani. (Piccolo, 110, br. 52, str. 4)

E. *tycoon* ima 3 osnovna i 3 uža značenja. U talijanski, kao i u hrvatski, preuzet je u značenju (= 2.a) 'vrlo bogat poslovni čovjek'.

L'intemerato tycoon della finanza italiana non si accontenta dei complicati puzzle finanziari con cui ha racimolato i 1.360 milioni di dollari necessari

per acquistare la Metro Goldwyn Mayer... (Espresso, XXXVI, br. 30, str. 48)

2.2. Suženje značenjskog polja

U fazi primarne semantičke adaptacije, uz suženja u broju može doći i do suženja u značenjskom polju. Ta su suženja u pravilu rjeđa od suženja u broju, no u našem smo korpusu naišli na određeni broj ilustrativnih primjera.

E. *boss* ima 3 osnovna i 4 uža značenja. U talijanski je preuzeto značenje (= 2.) 'šef' koje je vrlo često suženo i znači 'šef organiziranog kriminala, mafije'.

Non è del tutto certo, però, che per questa via verrebbe cancellato il controllo dei voti che, soprattutto nel Sud, viene esercitato dai capi clientela o dai boss criminali. (Panorama, 10.2.1991, br. 2195, str. 62)

... le raffinerie dei boss della droga ... (Panorama, XXIX, br. 1321, str. 152)

E. *breakfast* ima 2 značenja, od kojih je preuzeto značenje (= 1.) 'doručak'. Ono je u talijanskom suženo, te označava 'doručak engleskog tipa'.

Per loro aveva predisposto una serie di conferenze nelle sale nuovamente dorate del Plaza, e persino un breakfast e shopping da Bloomingdale, chiuso al pubblico. (Gioia, br. 30, 1992, str. 53)

E. *connection* ima 9 osnovnih i 18 užih značenja. Preuzeto je značenje (= 6.c) 'veza', koje je suženo, te označava 'kriminalnu vezu, nezakonitu trgovinu, tajni sporazum, često međunarodnog karaktera' (npr. *la pizza connection* označava 'vezu između talijanskog i američkog podzemlja, često vezanu uz prodaju droge'). Do takva suženja u značenju moglo je doći pod utjecajem filma *The French Connection* (Francuska veza) koji je svojedobno bio vrlo popularan. Navest ćemo nekoliko primjera iz našeg korpusa:

Il rischio di una »Tirana-connection« legata al contrabbando... (Corriere della sera, 116, br. 61/2, str. 10)

Trasformare la Duomo connection, cioè una comune bustarella per la corruzione di un amministratore, in uno sbarco in forze della Piovra a Milano è informazione gasata. (Europeo, 27.9.1991, str.18)

E. *fusion* ima 2 osnovna i 10 užih značenja. Preuzeto je značenje (= 2.a) 'spajanje različitih elemenata u cjelinu, sinteza'. To je značenje u talijanskom, kao i u hrvatskom, suženo na jedno specifično područje, tj. na 'spoj različitih glazbenih žanrova, osobito džeza i rocka, ali i drugih stilova, osobito južnoameričkih i afričkih'.

... legandosi al movimento del »Jazz Samba«, ovvero alla fusion di jazz e bossa nova (Europeo, 27.9.1991, str. 102)

E. *gloss* ima 2 osnovna i 3 uža značenja. Preuzeto je značenje (= 1.) 'površinski

sjaj' koje je u talijanskom suženo na područje kozmetike i označava 'sjajilo za usne'.

L'effetto trasparente e luminoso dei nuovi gloss idratanti... (Gioia, LIV, br. 9, str. 232)

E. *killer* ima 4 osnovna i 8 užih značenja. U talijanskom se koristi u osnovnom značenju (=1.a) 'ubojica', no to je značenje često suženo i znači 'plaćeni ubojica'.

Un killer schizofrenico, assoldato dalla mafia, colpisce per errore una tranquilla famiglia borghese. (Corriere della sera, god. 116, br. 48, str. 32)

E. *sound* ima 6 osnovnih i 11 užih značenja. U talijanski, kao i u hrvatski, preuzeto je značenje (= 1.b) 'zvuk', koje je suženo i označava 'zvučni dojam koji ostavlja muziciranje nekog sastava' (osobito u džezu i pop-glazbi).

Eppure la Stax vantava un cast affiatatissimo ed entusiasta di giovani musicisti-produttori che forgiarono dal niente un sound magico e unico... (Panorama, XXIX, br. 1321, str. 19)

E. *special* ima 2 značenja. Preuzeto je značenje (= 1.-Lg) 'nešto što nije redovito ili uobičajeno', koje je dalje suženo i označava 'specijalnu televizijsku emisiju, često o nekom redatelju ili glumcu'.

... quando lo invitai ad essere fra gli ospiti di Clio Genius, uno special televisivo per canale 5 (Gioia, 19.11.1990, str. 8)

E. *trekking* ima 2 osnovna i 3 uža značenja, od kojih je preuzeto značenje (= 2.) 'putovanje, često sporo i mukotrpno'. U talijanskom, kao i u hrvatskom, to je značenje suženo i označava 'kombinaciju alpinizma i planinarenja'.

Alle proiezioni della Mostra del cinema preferiscono un trekking sotto il sole (Europeo, 27.9.1991)

E. *under* kao imenica ima 1 značenje: 'nešto što je ispod uobičajenog u količini, kvaliteti, trajanju i sl.' U talijanskom se koristi u značenju 'momčad čiji su članovi mlađi od određene dobne granice, ili član takve momčadi'.

Nel calcio si continua a non far gareggiare la formazione migliore, ma le Under 21 (Gioia, br. 30, 1992, str. 34)

Ovdje možemo spomenuti da je to značenje, koje je vrlo često u sportskome nazivlju, sekundarno prošireno, te označava bilo koju skupinu osoba mlađu od određene dobi:

... a Firenze erano stati rinviati a giudizio altri tredici »under 30« con l'accusa di aver organizzato una rete di distribuzione di ecstasy... (Panorama, XXIX, br. 1321, str. 57)

3. Zaključak

Iz navedenih smo primjera mogli vidjeti da se načela semantičke adaptacije posuđenica prema teoriji jezika u kontaktu Rudolfa Filipovića u potpunosti mogu

primijeniti na anglicizme u talijanskom jeziku. U fazi primarne adaptacije o nultoj ekstenziji možemo govoriti kada se radi o terminima koji imaju jedno ili vrlo mali broj značenja u jeziku davaocu. Najviše je primjera suženja u broju značenja, dok je primjera suženja u značenjskom polju najmanje.

Bibliografija

- Barnhart, C. L., Steinmetz Sol, Barnhard, R. K., *A Barnhart Dictionary of New English (1963–1977)*. Bronxville, N.Y.–Berlin, 1973 (DNE)
- Cortelazzo, M., *Dizionario di parole nuove: 1964–1984* / M. Cortelazzo, U. Cardinale. Torino : Loescher, 1986.
- Filipović, R., *Teorija jezika u kontaktu : uvod u lingvistiku jezičnih dodira*. Zagreb : JAZU; Školska knjiga, 1986. (Djela JAZU, Razred za filološke znanosti, knj. 59)
- Filipović, R., *Anglicizmi u hrvatskom ili srpskom jeziku : porijeklo – razvoj – značenje*. Zagreb : JAZU; Školska knjiga, 1990. (Djela JAZU, Razred za filološke znanosti; knj. 70)
- Klajn, I. *Influssi inglesi nella lingua italiana*. Firenze : Olschki, 1972.
- Longman Dictionary of Contemporary English* / ed. P. Proctor, London: Longman, 1978
- Muhvić-Dimanovski Vesna. The Semantic Adaptation of English loan-words in German. *The English element in European languages : Reports and Studies* / ed. R. Filipović. Zagreb : Institute of Linguistics, 1991, str. 103–121.
- Rando, G., *Dizionario degli anglicismi nell'italiano postunitario*. Firenze : Olschi editore, 1987.
- Schind, B. *Words : guida ai termini inglesi d'uso corrente e al loro giusto impiego*. Firenze : Sansoni, 1989.
- Webster's Encyclopedic Unabridged Dictionary of the English Language*. New York : Random House, c. 1994 (WEUD)
- Webster's Third New International Dictionary of the English Language*. Springfield : G.&C. Merriam Co., 1969.
- Zingarelli, N. *Vocabolario della lingua italiana* / a cura di M. Dogliotti, L. Rosiello. Bologna : Zanichelli, 1994. (12 ed.)

The primary semantic adaptation of Anglicisms in Italian Summary

The author discusses the changes which occur at the stage of primary adaptation of English loan-words in Italian, such as zero extension, restriction in number and restriction in the field.